

la Cara

fonts, portaveu del Centre d'Estudis Argentonins

Jaume Clavell

FRANCESC VILLÀ

Ara que s'acaba l'estiu, podem recordar que fa deu anys ens començarem a reunir tot un reguitzell de persones interessades en tirar endavant un Centre d'Estudis a la nostra localitat.

Argentona és una vila que, fa poc temps, ha superat els deu mil habitants, però que manté un tarannà particular i diferenciat, malgrat la influència permanent de la ciutat de Mataró que, amb cent vint mil habitants, no tan sols comparteix els límits del seu terme municipal, també ho fa en quant a oferta econòmica, comercial i cultural.

És una vila amb molt d'interès cultural, manifestat a través de diverses entitats i amb diferents expressions, no sempre, evidentment, amb el mateix tarannà, ans el contrari, algunes d'aquestes, darrerament, han arribat a dividir el poble de manera fins i tot barroera.

Si retornem a deu anys enrere, diverses persones de procedència distinta, amb visions polítiques diferents, però amb ganes i preocupació per poder mantenir, potenciar i donar a conèixer el patrimoni local, ens trobarem setmanalment al segon pis de l'ajuntament nou per tal de parlar sobre la possibilitat de crear un Centre d'Estudis Argentonins. Les discussions foren llargues i, a vegades, feixugues a causa dels diferents llenguatges emprats i, fins i tot,

per la diversitat d'objectius.

Malgrat tot, fou un aprenentatge molt productiu que ens ajudà a trobar les bases per tirar endavant la futura entitat i que avui encara manté el mateix tarannà, respectant la ideologia de cadascun i treballant colze a colze per tot allò que afecta al patrimoni de tots.

Un cop creada l'entitat i escollit el nom de *Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell*, entre les diverses seccions de treball hi havia la de les publicacions. Tots vèiem necessari que calia crear una revista/butlletí que es convertís en el portaveu de l'entitat. Així fou com va néixer *fonts*.

El nom tenia un doble sentit per als argentonins: per una part, Argentona, a finals del segle XIX i la primera meitat del segle XX, era coneguda per les seves *fonts d'aigües minerals* i ferruginoses, que potenciaren la vila com a lloc d'estiueig dels senyors mataronins i barcelonins. Per altra part, el nom fa referència a les *fonts històriques* necessàries per poder recuperar, conèixer i reconèixer el nostre patrimoni.

Així doncs, ja teníem el nom de la revista i ens quedava perfilar com havia de ser, quina periodicitat calia que tingués i, el més important, com la finançaríem.

En primer lloc, volíem que la revista tractés, prioritàriament, de temes argentonins, tant directes com indirectes, però sense tancar-nos a casa nostra i prou, deixant pas, doncs, al tractament de

temes relacionats amb la comarca el país i l'àmbit dels Països Catalans. També teníem clar que la revista no havia de ser el noticiari d'esdeveniments locals que, per això, ja existeixen altres mitjans de comunicació, però que sí havia de tenir el deure de deixar constància de tots aquells fets que afectaven a la col·lectivitat, com per exemple, deixar escrit negre sobre blanc els resultats d'unes eleccions o de les trobades amb els autors literaris que venen cada any a la nostra Tardor Literària, per citar dos esdeveniments cíclics. Però, al mateix temps, volíem treballar en la recuperació del patrimoni local en tots els seus àmbits, oral, arxivístic, materials, arqueològic, arquitectònic,... i això calia explicar-ho, per tant, calia escriure-ho.

Una de les tasques més importants de la revista és donar a conèixer tota aquesta feina que hem esmentat i, per fer-ho, demanem la col·laboració de totes aquelles persones que millor poden conèixer el tema a tractar. D'aquesta manera, hem aconseguit la participació, al llarg d'aquests deu anys, de més de cent cinquanta col·laboradors que amb els seus escrits ens han fet partícips del seu coneixement i del seu saber. Això comporta, a vegades, una certa descompensació en el contingut d'algun exemplar, però com a contrapartida creiem que la participació de la gent és un aspecte molt important i, d'això, n'estem convençuts i contents.

També ho compaginem amb

treballs d'investigació i recerca, així com amb els comentaris dels llibres publicats sobre Argentona o la comarca o per autors argentonins o comarcals.

Tot plegat fa que, després de deu anys, i amb la publicació de quaranta revistes –la periodicitat és trimestral– el contingut dels temes tractats sigui molt variat i important per a la història del poble. Mai a Argentona una revista havia tingut una continuïtat tan llarga; mai una revista s'havia preocupat per deixar per escrit constància exclusiva del

patrimoni de tots. Si repassem el sumari de les publicacions, veurem el gruix i la varietat de temes que s'han treballat. Amb deu anys a l'esquena, comencem a albirar la importància que tot plegat podrà tenir per a les futures generacions d'investigadors.

Volíem, també, que la revista no es quedés a les prestatgeries dels especialistes o de la gent interessada pel patrimoni, sinó que arribés al màxim de gent possible. Des del primer número que tots els socis la reben a casa seva i

també arriba a moltíssimes botigues, bars i diversos establiments del poble que, a canvi d'adjuntar un anunci a la revista, els hem fet partícips del nostre projecte en marxa. També la fem arribar a les diverses hemeroteques del país i la intercanviem amb d'altres Centres d'Estudis.

Creiem que *font's* ja és una publicació cabdal a tenir en compte per conèixer Argentona, un punt de referència per a estudiants i investigadors; esperem, volem i desitgem que es mantingui viva i fresca com fins ara.

la Creu

El mes d'abril de 2004, ja ens fèiem ressò en la *Creu* del núm. 18, de l'important moviment de terres que s'havia fet a can Misser Prats o can Belluguins, i que havia deixat la masia sense suport ni fonamentació de la paret de tramuntana, perillant la seva estructura.

Recordem que es tracta d'una masia de planta baixa i dos pisos, construïda el 1584 per ordre del donzell Joan de Prats, batlle de Barcelona. Aquesta masia està declarada Bé Cultural d'Interès Local d'Argentona. Aleshores, des de la secció de Patrimoni ja vàrem presentar una instància a l'ajuntament dient que "han deixat la masia del segle XVI descoberta, amb perill d'enfonsament" i es demanava "que s'inspeccioni i

es demanin mesures per evitar l'enfonsament". En aquella *Creu* també demanàvem que el propietari, Pedro Luís Oliver Codina no quedés impune, demanant una sanció exemplar, cosa que ara sabem que, de moment, no s'ha "executat".

Aleshores, el consistori va obrir un expedient de disciplina urbanística, demanant la restitució de les terres i imposant una multa econòmica de 40.000€. No ens consta que l'ajuntament instés a la propietat a prendre mesures per tal de consolidar l'estructura de la masia i així evitar enfonsaments, com era la seva obligació tractant-se d'un edifici protegit. Com no podia ser d'una altra manera, entre els anys 2004 i 2005 es va derruir totalment la façana de la masia, on hi havia un interessant portal de pedra amb l'escut familiar esculpit en pedra calcària, sense que ni la propietat ni l'ajuntament haguessin fet absolutament res per evitar-ho.

La primavera d'enguany, s'han iniciat els treballs per restituir la legalitat urbanística de la finca. Examinat l'expedient amb posterioritat, ja que no se'ns va informar en el seu moment com tenien obligació de fer-ho, hem vist que l'ajuntament va autoritzar una restitució que en cap cas preveu tornar els nivells del terra a la paret de tramuntana al nivell original, i no hem pogut presentar cap al·legació per no haver estat informats.

A mitjans de juliol d'enguany, en informar-nos de l'expedient sancionador vam saber que encara no havien iniciat els tràmits per cobrar la sanció (cinc anys després d'haver-se imposat!), cosa que han fet un cop els vam advertir de l'omissió; i de no permetre la impunitat del propietari (la sanció ja ha estat cobrada). També vam

tornar a instar l'ajuntament "que es prenguin, amb urgència, mesures a fi de garantir l'estructura de la masia, i no es produeixi cap més enderroc o caiguda d'estructura fins la seva consolidació" i "que en el moment de la seva consolidació i rehabilitació, s'obligui a la propietat a contractar els serveis d'una empresa arqueològica per recuperar i restituir els elements de pedra de la façana que es va enfonsar el 2005, especialment l'escut".

En el moment de tancar aquesta edició, el tècnic municipal havia examinat la masia i estava pendent de fer un informe. Esperem que en breu l'ajuntament prengui alguna mesura i actuï de manera subsidiària si el propietari no ho executa en un breu termini de temps. Esperem que s'actui abans que tota la masia caigui a terra.

Algunes de les nostres masies s'estan deteriorant aquests darrers anys per l'abandó que pateixen, com ha passat amb l'enfonsament fa un parell d'anys de part de la teulada de can Sirés o can Nadal, o la de can Comalada i can Caramany aquest mateix any. El de can Misser Prats, però, és un trist cas de protecció/destrucció del patrimoni arquitectònic de la vila, en què tant la propietat com l'ajuntament no va moure un dit l'any 2004 per evitar l'enfonsament de la façana.

Esperem que, finalment, les nostres actuals autoritats es posin les piles i facin la feina que no s'ha fet fins ara, actuant amb contundència amb aquesta mena de propietaris que destrueixen el patrimoni d'Argentona. En casos d'omissió tan greus com aquest, el Centre d'Estudis Argentonins començarà a demanar responsabilitats a qui correspongui, per tal que fets com aquests no es tornin a repetir.

Can Misser Prats

